

убеђивања" јер је његов циљ да промени слику стварности у очима других. Хумористички жанр *Пиша* и епизодична структура овог привидно најчистљивијег Набоковљевог "америчког" романа бивају проблематизовани идентитетом приповедача, који остаје скривен све до краја књиге; пошто сазнамо ко је он, принуђени смо да роман посматрамо другачије, да причу потражимо другог казивача, а њеном главном јунаку признамо моралну и духовну супериорност коју му је некомпетентан приповедач оспорио. Кинботово настојање у *Бледој вайри* да покушај приповедања властите животне приче камуфлира у наводни коментар Шејдове поеме нема изгледа на успех, али форма анализе тудјег дела каналише његове незадовољене књижевне амбиције, нарцизам и хомосексуалне фантазије. Некомпатибилност Кинботове имагинације са књижевнотеоријским задатком ког се подухвата твори напетост из које се рађа прича лудака о буци и бесу његовог личног универзума. *Ада*, Набсковљев најдужи и најамбициознији роман, почиње као породична хроника, али поприма облик романтичне повести о непролазној љубави, джојсовског Билдунгероман-а у коме је сазревање уметника паралелно развоју изражајних способности његовог језика, фиктивне биографије и филозофског романа. Овај пут се једној животној повести покушава прискрбити компатибилност са историјом романеског жанра. *Погледај арлекине!*, роман сачињен од романа, или пре роман о животу сачињеном од романа, дело је у ком у лицу Вадима Вадимовича Н-а Набоков даје кључ за читање аутобиографије коју је исписао својим делима, али и отвара простор новим недоумицама о односу реалног и имагинарног, животног и уметничког, показујући да се границе морају барем игнорисати кад се већ не могу ни испртати ни пронаћи.

У опсежним и минуциозним анализама сваког од девет "америчких" романа Пауновић не исписује само историју Набоковљеве списатељске дијаспоре, него указује на све логичке тешкоће пред које нас читање овог писца поставља, суочава нас са приповедачевим страхом од приче која одбија да буде артикулисана једнако колико и са његовим покушајем да причу потчини својим интересима. Кључно место у ком текст себе деконструира и преиначује управо је жанр - жанр као варљиви именоватељ и спорно место дела. Прихватање жанровских матрица и њихово истовремено подривање, метаморфозе жанра у рукама вештог, дијаболичног приповедача показују да је "случај Набоков" замршенији него што смо мислили.

Бошко Крстић КУБУРИЋЕВ ПУТ ОКО ПОЕТСКОГ СВЕТА

Ђорђе Кубурић: "Градовник", песме, Просвета 1997

Некуд се мора стићи да би се опет некуд отишло. Јер како било куда кренути ако се већ негде не налазиш. Долазак и одлазак су два нераздвојива пола људске судбине.

"Ушао сам у непознати град" - почиње Ђорђе Кубурић песму "Суботица". Иако је, учини нам се стигао овде овде у Суботицу. Ма није још ни стигао, а онда...

"Ово је место недељивог живота

а ја чекам аутобус

и занесено посматрам

своје одсуство".

Опет оде

Где?

У Књизи "Градовник" је и песма "Casablanca" која се састоји само од истргнутих дијалога из љубавног Кертесовог филма (Мајкла Кертеса). Крадем Кубурићу фазон и, ево, ређам неке наслове песама из ове књиге верујући да ћу тако бар делом дочарати њену атмосферу:

Downtown train
London
Downtown
Subotica
Amsterdam
Darklands
Stormy monday blues
Cool
Berlin
Roviv
Aj,t no sunchine
Dubrovnik
Venecija
L.A.
Casablanca
Firenca

Где је у свим овим градовима, местима и расположењима Кубурић, Ђорђе? Милош Црњански у "Сеобама" помиње неког Кубурина из Мохоло, Мола. Помиње га по томе што није хтео за другима из Солдатенволка у лутање Европом и коначно нестанак у Новој Срвији на истоку, већ је човек хтео да остане у свом Мохолу, Ђорђе, Кубурић, тврди да му је тај Кубурин далеки предак, али га после неколико стотина година више не слуша: данашњи Кубурић кренуо је и песничке сеобе око света.

"Градовник" је књига светског простора, светског расположења, урбана, модерна. Кубурић наводи на почетку књиге Итала Калвина: "Сећање је раскошно; понавља знакове да би град почео да постији". Град и градови се јављају Кубурићу као стварни, као места људског живота; али се јављају и као метафоре, као ризнице филозофије, историје, галерије лепоте, као налету туге и среће, као одредишта и путокази човеку на овом свету, као одлазак и долазак, као пријатељи и као непријатељи.

Ово је књига знања и талента. Знања, просвећености и напјености и нашом и светском традиционалном поезијом, али и њеним растављањем, разлагањем, да би од тих поетских "puzli" Кубурић самосвојно и талентовано компоновао нову песму. То је и у основи Кубурићевог поступка. сетимо се његових ранијих парафраза: "Боже мој, зашто ме ниси оставио", као одјек на Крањчевићево "Eli! Eli! Lama azavtani!"; или леп прекомпоновани ритам Костићевог "Спомена на Руварца"; или у "Градовнику" узиданих Флобера, Паза..

Кубурић тврди да је једна од значајних разлика међу ствараоцима да ли су свирали или нису свирали рок. Мислио сам да се шали, али кад сам почео потајно да и тако мерим, схватио сам да је у праву. Рок се просто чује из ове књиге. Али нешто другачији него Што сам га слушао ја и моја генерација сјајних шездесетих. Та моја генерација просто је загрцнута тугом и патетиком. Бранила је Вијетнам, распала јој се сопствена земља, или сопствене земље. Кубурићев поетски рок наглашава проију, сарказам, гротеску, нема јавних суза. У њој се туга јавља из другог плана, потиснуто, не зато што Кубурић хоће да је саопшти, већ зато што хоће да је сакрије. делује јако и истинито. Баш као и љубав. Иза наизглед "мачо" љубавног пројекта, еротике једног Буковског, наивног резона "није ми ништа", крије се сумња, и нешто страха, задршке, да лисе може и да ли се сме у море осећања предалеко од обала разума.

По том расположењу Кубурићева се поезија разликује од поезије претходне генерације и нуди нове могућности лирског израза. Могућности које сабирају све досадашње и преламају их кроз сочива данашњег времена.

Иако на прво читање "Градовник" делује као "мушка" књига, књига самоуверености, сексизма, изругавања и подругивања, овлашних и као успутних обрачуна с актуелним светшњама, моралом, поретком ствари, она је несумњиво и књига туге, светске и наше туге, али не колективне туге, већ *veltschmerz*